

Risicobeheersing
is belangrijk
in de hele keten.

Voedsel- en voederveiligheid

Algemeen

[Ron van Noord en Annette Klomp*]

Voedsel- en diervoederveiligheid is een belangrijk thema binnen de oliën- en vettenindustrie in Nederland. MVO, de ketenorganisatie voor oliën en vetten, speelt een belangrijke rol bij de borging van voedsel- en diervoederveiligheid. Dit artikel geeft een overzicht van hoe MVO dit doet.

MVO zet zich in voor een duurzame en internationaal concurrerende keten. De borging van voedsel- en diervoederveiligheid is hierbij een van de kerntaken. Dit doet de ketenorganisatie voor oliën en vetten via belangenbehartiging, informatievoorziening, transparantie, verbeteren van de kennispositie, crisismanagement en het vervullen van een platformfunctie. Individuele bedrijven spelen een belangrijke rol bij het beheersen van voedsel- en voederveiligheid. Maar het thema kan alleen overtuigend worden opgepakt als het door de hele keten gebeurt. De MVO-werkgroep Voedsel- en Diervoederveiligheid, waar leden

actief in participeren, biedt hiervoor een platform.

Certificeringsschema's

De focus van het MVO-team ligt zowel op de voedsel- als diervoederproductie. Ruwe oliën, geraffineerde oliën en vetten, maar ook bijproducten – zoals verschillende soorten vetzuren – vinden een toepassing in de levensmiddelen- en diervoederindustrie. De oliën- en vettenketen is dan ook betrokken bij verschillende certificeringsschema's, waaronder GMP+ International en EFISC. Daarnaast coördineert MVO de kennis over (inter)nationale veiligheids- en kwaliteitssystemen die relevant zijn

voor de keten. GMP+ stelt voorwaarde aan productiefaciliteiten van diervoeder maar ook aan bijvoorbeeld opslag, port, personeel, procedures en documentatie. Binnen GMP+ is het MVO-team actief in verschillende werkgroepcommissies. Zij brengen specifieke kennis in van de oliën- en vettensector op gebied van diervoederveiligheid. EFISC is opgezet door twee Europese brancheorganisaties: Fediol (plantgeolie- en eiwitmeelindustrie) en Europe (zetmeelindustrie). Bij het thema zijn onder meer olieproducenten aangesloten die ingrediënten leveren aan de diervoederindustrie. Binnen de keten is risicobeheersing belangrijk zowel in het productieproces als in de logistiek. MVO heeft binnen EFISC een verband opgestelde sectorale risicoanalyses, die inmiddels door de Europese Commissie zijn geaccepteerd. Deze risicoanalyses worden door GMP+ Federatie Nederlandse Diervoeder (FND) omarmd. MVO is aangesloten bij deze federatie. Deze vereniging vormt een platform voor de partijen in de voederkolom voor afstemming over

derveiligheid, verstoringen of crisis, diervoederwetgeving en onderzoek.

Wet- en regelgeving

Om de voedselveiligheid nationaal en internationaal te garanderen, gelden (veelal Europese) regels. Sommige Europese regels zijn direct van kracht binnen de lidstaten, terwijl andere regels eerst moeten worden omgezet naar wetgeving per lidstaat. In Nederland vinden deze regels hun weerslag in onder meer de Warenwet en de Wet Dieren. Het betreft regels over algemene levensmiddelenwetgeving, contaminanten, pesticiden, transport, hygiëne, verpakken, etc. Waar dierlijke vetten voor menselijke consumptie moeten voldoen aan de Hygiëneverordening voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong, moeten dierlijke vetten voor diervoer voldoen aan de bepalingen van de Dierlijke Bijproducten-verordening. De eisen hiervoor zijn niet zozeer tegen-

meer transparantie en uitleg te geven over de processen, producten en risico's.

Codes

Naast de bestaande wet- en regelgeving, zijn er door de sector de afgelopen jaren codes opgesteld. Deze afspraken komen tot stand in samenspraak met belanghebbenden en zijn bedoeld om afnemers en betrokken stakeholders aan te geven hoe oliën- en vettenbedrijven handelen in specifieke gevallen. Codes geven aan hoe de oliën- en vettenketen bepaalde wetgeving interpreteert, bijvoorbeeld de code voor etikettering of voor de interpretatie van pesticidenwetgeving. Vooral de Europese regelgeving op het gebied van pesticiden geeft wel eens problemen, omdat de 'maximum residu levels' voor pesticiden gelden op gewassen en niet op eindproducten. Afhankelijk van de hoeveelheid olie of vet in het gewas en de vetoplosbaarheid van de betref-

food als feed worden afgezet, in dezelfde vrachtwagen worden getransporteerd en kunnen ze de bestemming 'feed' krijgen op het moment dat de producten aankomen bij de afnemer. Door het statement zijn diervoederbedrijven verzekerd van de aanlevering van hoogkwalitatieve ingrediënten.

Crisismanagement

In geval van voedsel- en diervoederveiligheidskwesties is MVO het coördinatie- en informatiecentrum van en voor de Nederlandse oliën- en vettensector. In 2014 is het Draaiboek Crisismanagement opgesteld. Over dit onderwerp wordt structureel overleg gevoerd met de verschillende ministeries, de NVWA en de FND. Onderdeel van het crisismanagement is het bevorderen van de transparantie omtrent toepassing van oliën en vetten in voeding en diervoer. Transparantie kan worden bevorderd door informatie-uitwis-

heid kerntaak MVO

strijdig, maar de Dierlijke Bijproducten-verordening stelt aanvullende eisen en geeft duidelijkheid over welke producten wel en niet in diervoer mogen. MVO praat mee over toekomstige wetgeving, zowel op Europees als Nederlands niveau. Ze praten met overheden, met inspectie, milieu- en opsporingsdiensten. Voor Nederland betekent dit vooral kennisuitwisseling met de NVWA. Kennis over de oliën- en vettensector delen ze op regelmatige basis met inspecteurs van de NVWA. Omgekeerd deelt het NVWA hun kennis over recente wettelijke ontwikkelingen. Zo zorgt MVO dat de wetgeving concreet toepasbaar is en blijft. Momenteel is bijvoorbeeld de herziening van de EU Verordening 225/2012 (testen op dioxine in oliën, vetten en afgeleide producten die naar de diervoederindustrie gaan) in een afrondende fase. De herziene versie voorziet een verlichting van de regels voor het testen van dioxine in laagrisico-producten. Fediol en MVO hebben een lobby gevoerd om dit te bereiken door diverse data van dioxineanalyses aan de Europese Commissie te verschaffen en

fende pesticiden, gelden vervolgens verschillende limieten in de eindproducten. Om onduidelijkheid te voorkomen, heeft MVO in samenspraak met de NVWA een interpretatiedocument opgesteld. Op het gebied van etikettering is een sectorstatement opgesteld, dat aangeeft hoe de sector omgaat met labeling van oliën en vetten die gedurende hun reis door de keten van foodgrade veranderen naar feedgrade. Volgens dit statement kunnen producten die zowel naar

seling, opleiding en kennisdeling. Deze taak heeft het MVO op zich genomen, waarbij actief wordt samengewerkt met andere partijen en stakeholders. ■

* Ron van Noord en Annette Klomp zijn werkzaam bij het MVO. Ron van Noord als programmamanager Voedsel- en Diervoederveiligheid en Anette Klomp als kennisspecialist. Meer informatie is te vinden op www.mvo.nl/voedselveiligheid. Ook kan contact op worden genomen met Ron van Noord of Anette Klomp via: noord@mvo.nl en klomp@mvo.nl.

Kenniscentrum

MVO is een kenniscentrum. Niet alleen op het gebied van voedselveiligheid, maar ook op het gebied van bijvoorbeeld voeding en gezondheid en levensmiddelenchemie. Dossierkennis is hierbij belangrijk. Bij MVO wordt niet alleen vakliteratuur bijgehouden, maar de organisatie staat ook in verbinding met diverse laboratoria, waarbij het gaat om een gezamenlijk zoekproces en al doende kennis vergaren. Onder het kenniscentrum valt bovendien een e-learning-module die voor iedereen toegankelijke informatie en kennistoetsen bevat. Deze module is te vinden op: www.mvo-kenniscentrum.nl. Onlangs organiseerde MVO voor de zesde keer de cursus 'Food & feed safety of vegetable oils and fats'. Tijdens de cursus wil MVO professionals van binnen en buiten de sector laten weten wat er speelt op het gebied van voedsel- en voederveiligheid en ze kennis laten maken met de handelskennissen voor oliën en vetten. De cursus behandelt onder meer relevante wet- en regelgeving, borging binnen de keten, praktijkcodes en standaarden in de veelal Europese industrie en handel.